

ใบความรู้ที่ 1 องค์ประกอบของแผนที่
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เอเชีย ออสเตรเลีย : ความเหมือนและความต่าง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
รายวิชา สังคมศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ต่อไปนี้ แล้วใช้ความรู้ไปวงกลมองค์ประกอบของแผนที่ที่ปรากฏในใบกิจกรรมที่ 1

องค์ประกอบของแผนที่

๑ ชื่อแผนที่

เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะบอกว่าแผนที่นั้นเป็นแผนที่ชนิดใด เกี่ยวกับอะไร

๒ เส้นขอบระวางแผนที่

เป็นเส้นที่กั้นขอบเขตรายละเอียดบริเวณแผนที่กับพื้นที่นอกขอบระวาง แผนที่ เส้นขอบระวางแต่ละด้านจะมีตัวเลขบอกค่าของละติจูดและลองจิจูด

๓ ทิศ

แผนที่ทุกระวางต้องกำหนดทิศทางไว้ โดยทั่วไปกำหนดให้ส่วนบนของแผนที่เป็น "ทิศเหนือ" เสมอ

๔ เส้นโครงแผนที่

คือ เส้นขนานและเส้นเมริเดียน ที่จะกำหนดตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์อย่างเป็นสากลและมาตรฐาน ไว้ใช้เพื่ออ้างอิง

๕ ค่าพิกัดภูมิศาสตร์

เป็นระบบที่จะบอกตำแหน่งของที่ตั้งหรือสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก โดยอาศัยเส้นโครงบนแผนที่ ๒ เส้นตัดกันเป็นจุดต่าง ๆ ดังนี้

๕.๑ ค่าละติจูด (เส้นขนาน) เป็นเส้นสมมติ ที่ลากจากทิศตะวันออก โดยจะวัดจากมุมที่เริ่มจากเส้นศูนย์สูตร ซึ่งจะมีค่ามุม ๐ องศาไปยังขั้วโลกทั้งสองด้านละไม่เกิน ๙๐ องศา โดยมีคุณสมบัติใช้ในการแบ่งเขตภูมิอากาศของโลก

๕.๒ ค่าลองจิจูด (เส้นเมริเดียน) เป็นเส้นสมมติที่ลากจากขั้วโลกเหนือไปยังขั้วโลกใต้ ลักษณะเป็นเส้นตรง โดยจะลากผ่านทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก ด้านละ ๑๘๐ องศา ซึ่งหน้าที่สำคัญของเส้นเมริเดียนนั้น จะใช้เป็นตัวแบ่งเวลาของแต่ละประเทศทั่วโลก

๖ มาตรฐาน

สิ่งแสดงให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางบนแผนที่กับระยะทางที่ปรากฏจริงบนผิวโลก เนื่องจากแผนที่เป็นภาพย่อส่วนของพื้นโลก จึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานกำกับไว้บนแผนที่ด้วย เพื่อให้ผู้ใช้แผนที่ทราบว่ามาตรฐานบนแผนที่นั้นใช้แทนระยะทางบนพื้นผิวโลกมากน้อยเพียงใด

๗ สัญลักษณ์ และคำอธิบายสัญลักษณ์

คือ เป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ในภูมิประเทศจริง เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถอ่าน แปล และเข้าใจความหมายจากแผนที่ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้แผนที่จะต้องมีคำอธิบายสัญลักษณ์ประกอบไว้ด้วยเสมอ